

Lüganuse Vallavalitsus

Teie: 28.05.2026 nr 6-1/40-39

Meie: 16.06.2026 nr 13-3/26-927

Arvamuse andmine DP lähteseisukohtadele ja KSH programmile Aidu ja Aidu-Liiva detailplaneering

Esitasite 28.05.2026 kirjaga nr 6-1/40-39 Eesti Geoloogiateenistusele (EGT) Aidu ja Aidu-Liiva detailplaneeringu (DP) lähteseisukohad (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi ettepanekute saamiseks (edaspidi planeering). Planeeringuala asub Aidu ja Aidu-Liiva külades ning hõlmab Koolme (43801:001:0080), Terviseraja (43801:001:0081), Teesiilu (43801:001:0082), Kanaliääre (43801:001:0083), Siilaka (43801:001:0084), Parkimisala (43801:001:0085), Puhastuse (43801:001:0086), Parkla (43801:001:0087), Kaevu (43801:001:0088), Puhke (43801:001:0093), Teepõllu (43801:001:0112), Kolmnurga (43801:001:0113), Metsatuka (43801:001:0114), Koolmenurga (43801:001:0115), Kanaliserva (43801:001:0116), Kivikalda (43801:001:0117), Kohtla metskond 199 (43801:001:0123), Uus-Kiviõli konveier (43801:001:0131), Kohtla metskond 201 (43801:001:0132), Kohtla metskond 200 (43801:001:0133), Teelise (43801:001:0138), Konksu (43801:001:0166), Ranna (43801:001:0168), Paadi (43801:001:0169), Sõudekanali (43801:001:0170), Otsa (43801:001:0172), Triibu (43801:001:0173), Vesiliku (43801:001:0176), Sõudekanali tee T1 (44201:001:0236), Sõudekanali tee T2 (44201:001:0237), Kivilille (44201:001:0655), Vahe (44201:001:0791), Jalaka (44201:001:0817), Sõudekanali tee (44201:001:1003), Aidu karjäär (44201:001:1004), Aidu karjäär 1 (44201:001:1005), Nõmme tee L1 (44201:001:1006), Aidu karjäär 2 (44201:001:1007), Kivinõmme (44901:002:0219), Pihlaka (44901:002:0224), Uuepõllu (44901:002:0230), Nõmme (44901:002:0266), Niitjärve (44901:002:0275), Kuningamäe (44901:002:0277), Põllu (44901:002:0283) ja Karjäärivalli (44901:002:1500) kinnistuid. Planeeringuala suurus on ligikaudu 435 hektarit.

Planeering on algatatud Lüganuse Vallavolikogu 18.12.2025 otsusega nr 12. Planeeringu koostamise eesmärk on rajada kuni 11 + 2 tuulikust koosnev tuulepark, päikesepark koguvõimsusega kuni 20 MW, väiketuulikud kogukõrgusega kuni 30 meetrit, energiasalvestid ja neid teenindav taristu. Ühe tuulegeneraatori võimsus on kuni 8 MW ja kogukõrgus kuni 300 meetrit.

Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 127 lõike 1 kohaselt koostatakse detailplaneering koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi detailplaneering käsitleb. PlanS § 133 lõike 1 kohaselt esitatakse detailplaneering kooskõlastamiseks kõnealuse seaduse § 127 lõikes 1 nimetatud asutustele.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 alusel kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või

kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-s sätestatud korras Kliimaministeeriumi või kliimaministri volitusel riigiasutusega, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus.

Kliimaministri 14.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/24/507 „Volitus Eesti Geoloogiateenistusele maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ on Eesti Geoloogiateenistusele antud volitus kooskõlastada planeeringuid, kui planeeritav maa-ala asub maavarade registris oleval maardlal või selle osal.

MaaPS § 14 lõike 2 alusel, võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus:

1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda;

2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või

3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitisega, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitselise ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmiseseadme ja seonduva taristu ehitamisega.

Valdavalt puudub planeeringu alaga hõlmatud kinnistutel kattuvus maavaradega seotud kitsendustega. Katastriüksused Uus-Kiviõli konveier (43801:001:0131), Kohtla metaskond 200 (43801:001:0133), Konksu (43801:001:0166), Ranna (43801:001:0168), Paadi (43801:001:0169), Sõudekanali (43801:001:0170), Sõudekanali tee (44201:001:1003), Aidu karjäär (44201:001:1004), Aidu karjäär 1 (44201:001:1005), Nõmme tee L1 (44201:001:1006), Aidu karjäär 2 (44201:001:1007), Kivinõmme (44901:002:0219), (Karjäärivalli (44901:002:1500) kattvad aga osaliselt Eesti põlevkivimaardla Aidu kaevvälja osamaardla (registrikaart nr 3) põlevkivi passiivse tarbevaru plokkidega 2, 7 ja 10; passiivse reservvaru plokkidega 5 ja 10; aktiivse tarbevaru plokkidega 1 ja 6 ning aktiivse reservvaru plokiga 4. Mõned katastriüksused on hõlmatud osaliselt ning maardlaga kattuv ala ei kattu planeeringu alaga. Planeeringu materjalidele lisatud joonise põhjal on näha, et planeeringu ala kattub maardlaga ala põhjaosas ning edelaosas. Kavandatava tegevuse ala on planeeringu alast veelgi väiksema pindalaga.

DP KSH seletuskirja kohaselt kattub kavandatava tegevuse ala põhja servas vähesel määral (0,01 ha ulatuses) eelmainitud põlevkivi passiivse tarbevaru plokiga 2. Planeeringuala paikneb endise põlevkivikarjääri territooriumil, mida liigendavad kunagiste väljaveoteede süvenditesse kujunenud kanalid. Kogu karjäärilal on kaevandamise ajast olemas väiksemad pinnaseteed, millega on kinnistutele tagatud juurdepääs mitmest suunast, valdavalt kruusa – ja aherainepinnase teed. Planeeringualal puudub hoonestus ja muud rajatised ning olemasolevad kommunikatsioonid.

Planeeringu materjalides on viidatud MaaPS § 14 lõike 2¹ punkti 2, mille kohaselt on põlevkivimaardla alal, mille kohta ei ole kehtivat kaevandamisluba ega geoloogilise uuringu luba ning ei ole esitatud selle maavara kaevandamisloa ega geoloogilise uuringu loa taotlust, võimalik lubada taastuenergia ehitise ehitamist tähtajaliselt kuni 35 aastaks. Samuti on viidatud, et tuulikute täpsed asukohad selgitatakse välja DP ja KSH käigus.

Kuivõrd tegemist on DP lähteseisukohade ja KSH programmi koha arvamuse küsimisega, ei ole kavandatav asendiplaan veel paika pandud. EGT juhib tähelepanu, et juhul kui kavandatakse taastuenergia objekte või seonduvat taristut maardlaga kattuvale alale, siis tuleb järgida MaaPS § 14 lõike 2¹ punkti 2 ning saada EGT-lt vajalik kooskõlastus maardlale ehitamiseks.

Kui aga taastuenergia ehitisi maardlaga kattuvale alale ei kavandata, siis ei tulene taotletavale tegevusele MaaPS kohaseid piiranguid.

Palume planeeringu koostamise käigus arvestada eeltoodud seisukohtadega. Palume hoida EGT-d kursis menetluse edasise käiguga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme

Maavarade registri osakonna juhataja

Mihkel Annusver

Maavarade registri osakonna spetsialist

5331 7112 Mihkel.Annusver@egt.ee